הנחות, הנחות

אפשר להשתגע מהצרכן הישראלי. לא רק מה הוא קונה ובכמה, אלא בעיקר איך מוכרים לו. והמעניין הוא שה־שיטה תמיד עובדת.

תפתחו את המגזינים של סוף־ה־שבוע, המצורפים ליומונים. הכל מוכרים בהנחות, בתשלומים, ושוב בהנחות. המחיר לא חשוב, משום שעל־פי־רוב הוא גם לא מצויין, העיקר ההנחה.

הנה המצאה, בתחום ההנחה, חידוש בקנה־מידה עולמי, משהו שגם בסרטים לא רואים: צ'ק־בק. לא רק שמבטיחים לך צ'ק־בק, בזה אין חידוש, מבטיחים לך צ'ק־בק. אבל, לא נקדים מאוחר למר־קדם.

חברת אלקטרה "גאה לפתוח את שנת 89' .....במיבצע צ'ק־בק. קנה אלק־טרה והצ'ק בדרך אליך." בקיצור, אתה קונה אחד ממכשירי־החשמל של החב־רה, תולש ושולח תלוש בצרוף החשבו־נית לחברה, והצ'ק, כאמור, בדרך־אליך.

בחוברת הציבעונית שצורפה לאחד מעיתוני־הבוקר, יש הכל: צילומים ציבעוניים של מוצרי־החשמל, תיאור תכונותיו הנאצלות של כל מכשיר, וכמובן תלוש הצ'ק־בק, שבו נקוב הס־כום שיוחזר לך, על־ידי החברה, בצ'ק. בגב החוברת יש גם רשימה של הסוח־רים המומלצים. זהו. זה מה שיש.

מה שחסר זה פרט בלתי־נחשב: המחיר! כן, המחיר של כל מכשיר! אני מניח שהנחה שנעה סביב 5% ממחיר המכשיר, שמחירו לא צויין, אינה רא־ויה לציון, ומכאן הצ'ק־בק. כל הכבוד.

באנגליה, מי שהיה מפרסם חוברת כזו, היה נתבע לדין, וככל הידוע משלם קנס הגון. שם, וגם במדינות־אירופה אחרות ובארצות־הברית, לא רק שאסור לפרסם מוצר ללא מחיר, אלא מי שנותן הנחה, ומתברר שההנחה אינה הנחה, למשל ערב ראש־השנה האזרחית או במעבר מעונה לעונה, מתחייב בקנס, ובמיקרים אחרים בסגירת החנות. על פי רוב, יהיה צמוד למוצר המחיר המקו־רי, שיעור ההנחה והמחיר החדש.

עכשיו אתם אולי מבינים את גודל החידוש של אלקטרה. לא רק שאין מחיר, אלא שגם מבטיחים להחזיר לך סכום נקוב, שאינך יכול לדעת מה הוא מייצג וכמה. ולא עוד, תקבל צ'ק הבי־תה. תחת לקבל הנחה במקום, בשעת הקנייה.

ועוד תופעה ישראלית טיפוסית: אך יצא המוצר החדש לשוק, כבר מזומנת לקונה הנחה שאסור להחמיצה. הוא ש־אמרנו, קונים הנחות.

כמה שווה הדולרטייפ

חבר שלי קנה טייפ־מנהלים לקס־טות קטנות של ג'נרל אלקטריק עם כל השיכלולים, כולל הפטנט של הפעלה באמצעות הקול. שילם 200 שקל לפני מע"מ. מכשיר נחמד, מחיר מתקבל על הדעת.

הלכתי לבדוק, אולי אפשר למצוא יותר זול. לא מצאתי. אבל מצאתי יותר יקר — 270 לפני מע"מ.

טילפנתי למפיץ, שהוא לא בהכרח הייבואן. הוא מוכר לחנויות ב־130 שקל, לפני מע"מ. בכמה קונה הייבואן? לא ברור.

ביקשתי מחבר אחר, הנוסע בקו תל־אביב־ניו־יורק־תל־אביב, לבדוק ב־"דאוֹן־טאון" בניו־יורק. התוצאה: 35 דולר לצרכן, כולל 8% מס. הייבואן בארץ משלם, במיקרה הגרוע, 25 דולר, שבסופו של עניין הופכים בארץ ל־150 דולר.

זה מה שקרוי דולרטייפ.

תרומה או שוחד"

המשך מעמוד 37)

להתגונן, כשראה מיסמכים בפרשה. במישרדו אמר הד־משמעית: "שילמנו לפורז תמורת פירסום חוברת שהוציאה החברה בשבילנו." הוא לא יכול היה להציג את החוברת, כשהתבקש לעשות כן. אחר כך הוסיף בהדגשה: "לא תרמנו דבר לעיריית רמת־גן!"

למה כתבו מיכתב לקרן לפיתוח רמת־גן על התרומה?

הוא השיב תשובה מבול־בלת: "דן פירסם משהו דרך סורז. תחילה ניהלנו משא־ומתן עם עיריית רמת־גן. הם ביקשו תרומה, ולא שילמנו להם."

שוב הוצגו לפניו המיסמכים. הפעם החוויר. "בעוד כמה שעות אשיב!"

בשבת בבוקר צילצל ואמר: "באמת תרמנו לקרן לפיתוח רמת־גן". הוא חזר על סיפורו של דני סטוצינר.

התעלומה נותרה בעינה: ל־מי באמת היו מיועדים אותם 5000 דולר, "תרומת" חברת "דן"?

אין אפילו פרוטה!

ך אש העירייה, אורי עמית, לא ידע — כך אמר — במה מדובר. הוא הפתיע — או שמא הדהים — כשהדגיש כי קרן רמת־גן (זה השם, ולא קרן לפיתוח רמת גן) — הוקמה "רק לפני כמה שבועות".

לשון אחר: כאשר התייצב שליחו, אבי אבניות, ב"דן" לק־בלת 5000 הדולר בשביל "קרן לפיתוח רמת־גן" בינואר 1985, לא היתה קרן בזאת קיימת ב־מציאות, לדברי ראש העירייה!

צילום מצב עכשווי ב"קרן רמת־גן", כדברי ראש העירייה

נקלטו בדן כ־800 אוטובוסים חדשים מתוצרת מאן. באותה שנה הפקידו מנהלי מאן בחשבון־בנק בגרמניה יותר מ־300 אלף מארקים גרמניים, עודפים מעיסקות רכישה קודמות.

במשך חמש שנים לא נגע איש ב־כספים האלה. חברי דן, שביקשו מה־הנהלה לחקור את מקורם של המארקים האלה, לא נענו. ההנהלה הטילה על "פרשת המארקים השחורים", כפי ש־כונתה בהעולם הזה, איפול מלא.

פרשת המארקים השחורים פורסמה בהעולם הזה בצמוד לפרשת עמית. ה־הקשר ברור והגיוני. הרולוארים שסייעו לעמית ולעיתונו, מקורם, כנראה, ב־אותם כספים שחורים.

שבוע אחרי פירסום הכתבות הפיצה הנהלת דן איגרת בשם: חברי, מה עשו לך? לא היתה באיגרת אף הכחשה אחת לגילויים שהתפרסמו.

לאבי אבנית, שנטל מדן תרומה כאילו לקרן עירונית שלא היתה קי־מת, כדי להעבירה למו"לים פרטיים, כתב דן: "בדיעבד מתברר לנו שהכסף לא הגיע לקרן רמת־גן לפיתוח ועוד יותר מזה — שהקרן לפי שעה טרם קמה. אנו זכאים להסבר מלא מדוע הורית להעביר את הסכום לפורז, ונתת לנו להבין שהוא יגיע בדרך זו לקרן רמת־גן לפיתוח."

אל המו"לים של פורז כתב דן: "כסף זה הגיע אליכם בטעות, ואנו דורשים לתקן טעות זו ללא דיחוי, ולהחזירו לנו מיד בשקלים, לפי השער היציג של הדולר."

משפט באיחור

ך תחסדות תמימה זו לא סי־עה בסופו של דבר לדן או לאורי עמית. השבוע הוגש לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב כתב־אישום נגד אורי עמית ואברהם אבנית. הם מוא־שמים בלקיחת שוחד מחברי המזכירות וההנהלה של דן. יו"ר מזכירות דן, יוסי הורוביץ, ומנהל אגף־התיכנון־והאירגון של הקואופרטיב, דניאל סטוצינר, וחבר המזכירות וההנהלה אלי היימן, מואשמים בעבירה על מתן שוחד.

הסיבה למתן השוחד, כמפורט בכ־תב־האישום: רצונו של דן לזכות במי־גרש חדש, שישמש כחניון לאוטו־בוסים, אחרי שבית־המישפט הוציא צו־סגירה על החניון הישן, הסמוך לבור־סת־היהלומים. כדי לזרז את הליכי ה־טיפול במיגרש החדש העניק דן לאורי עמית תרומה של 5000 דולארים. ואכן, שלושה חודשים אחר־כך נחתם הסכם בין דן לעיריית רמת־גן, והמיגרש ה־סמוך לקניון־איילון הוחכר לקואופ־רטיב דן לתקופה של 10 שנים.

שאלה אחת נותרה ככל אופן בלתי־פתורה. מדוע המתינו הפרקליטות וה־מישטרה ארבע שנים, עד שהגישו את כתב־האישום? הרי הכתבה של העולם הזה פורסמה באוגוסט 1985. שלוש וחצי שנות שילטון ומנוחה עברו על עמית, ורק עכשיו, אחרי שכשל בב־חירות, טרחו להגיש נגדו כתב־אישום.

אילו היה נבחר לקדנציה נו־ספת, האם היה זוכה לתקופת־חסינות שניה?

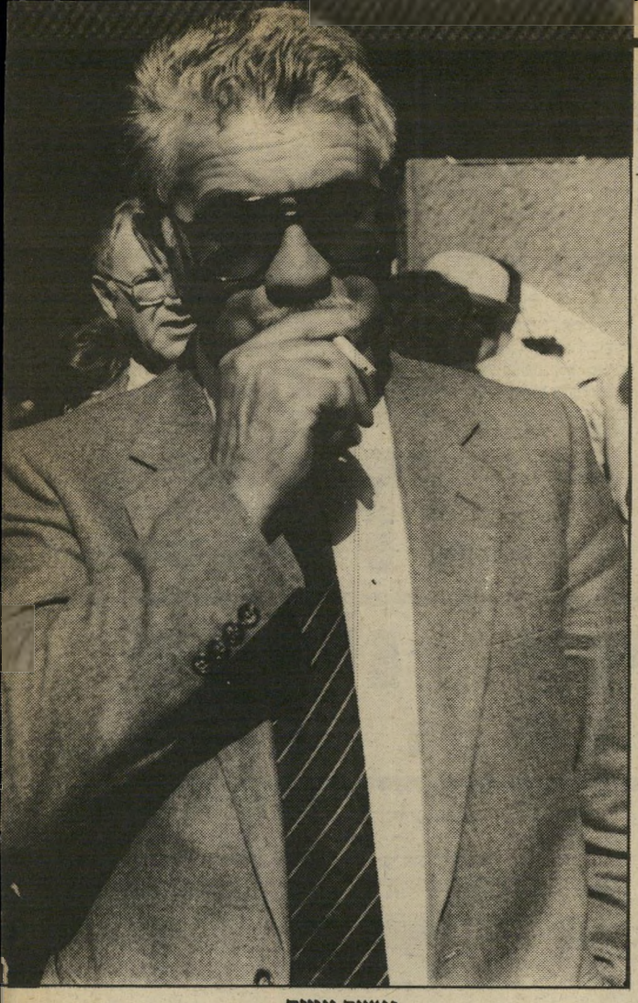

נאשם עמית
"לא היה לי שום קשר"

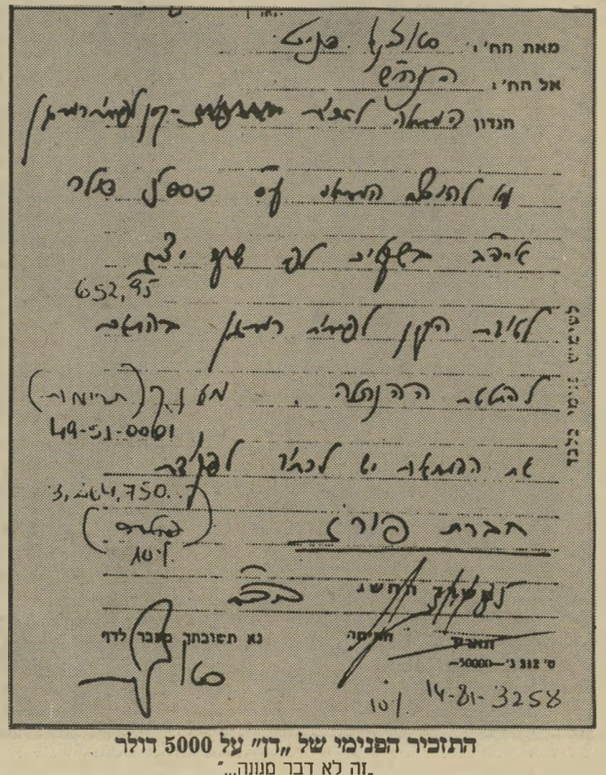

התזכיר הפנימי של "דן" על 5000 דולר
"זה לא דבר מנוגה..."

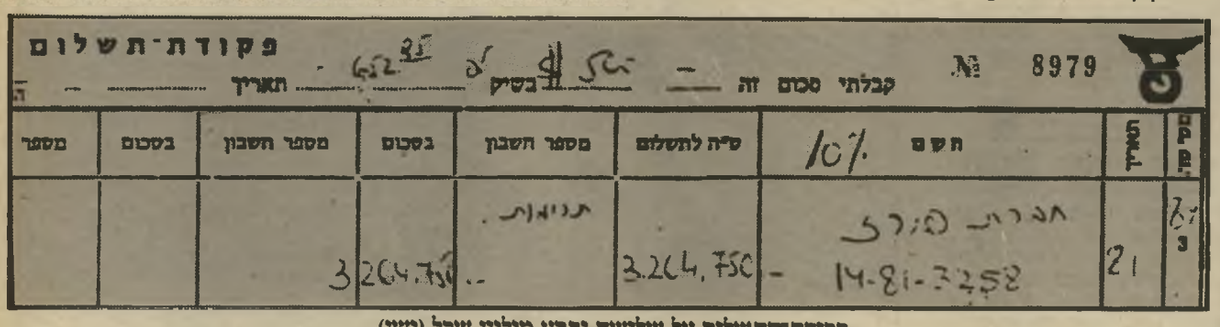

פקודת־תשלום

8979 מס'

קבלתי סכום זה — בשיק — תאריך —

מס'	תשם	סיה להשלם	מספר חשבון	נסכום	מספר חשבון	בסכום	מספר
21	10%	3,204,750	תנועות	3,204,750			

פקודת־התשלום על שלושה ורבע מיליון שקל (ישן)
"בעוד כמה שעות אשיבו..."

עמית: "אין אפילו פרוטה אחת בקרן!"

כעבור דקה חזר והדגיש: "לא קי־בלנו עד כה שום תרומה לקרן!" הוא מבקש לאסוף כספים כדי להקים בעירו מוסדות תרבות ומוסיאונים, אולמות לקונצרטים ולתיאטרון.

, מה ידוע למר עמית על חברת פורז?

עמית: "חברה המוציאה לאור כל מיני ביטאונים. היא לא קשורה בעירייה. היא מפרסמת כל מיני דברים, כמו העיתון המקומי רמת־גן שלנו. הם מגייסים מודעות. לא היה לי שום קשר לעיתון הזה. הליכוד טוען כאילו פורז עבדה בשבילי במערכת־הבחירות ל־עירייה, ואני דאגתי לה למודעות באותה תקופה. השמצות. לא ידוע לי על שום תרומה שניתנה לקרן רמת־גן דרך פורז. הקרן שלא קיבלה אגורה!"

עד כאן הכתבה של העולם הזה (21.8.85).

שוחד — לשם מה?

ב ניין היה לדן, קואופרטיב כושל, סכום כסף כזה, שניתן כתרומה מיידית, דחופה?

במאי 1977 חתם דן על חוזה־הצטיי־דות גדול עם יצרנית האוטובוסים וה־משאיות הגרמנית מאן. עד 1978